

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Najčastejšie pochybenia v procese VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

Ing. Marián Povolný

Odbor kontroly verejného obstarávania

Sekcia fondov EÚ

Slovenská agentúra životného prostredia

22 najčastejších pochybení v procese VO

- zahrnutie tovarov a služieb do PHZ
- výpočet PHZ
- dodržiavanie princípov VO
- uzatváranie dodatkov
- archivácia VO
- vyhlásenie VO
- podmienky účasti v procese VO
- osobné postavenie § 32
- ekonomické a finančné postavenie § 33
- technická a odborná spôsobilosť § 34
- vyhodnotenie splnenia podmienok účasti
- skupina dodávateľov
- súťažné podklady
- kritériá na vyhodnotenie ponúk
- elektronická aukcia
- uzatváranie zmlúv
- použitie postupov v procese VO
- podlimitná zákazka bez využitia EKS §100 až 102
- zákazka podľa § 9 ods. 9 ZVO, § 117

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Zahrnutie tovarov a služieb do PHZ

Najčastejší problém:

- tovary alebo služby, ktoré nie sú nevyhnutné na splnenie zmluvy na stavebné práce, sú zahrnuté do PHZ na ich uskutočnenie.

Tieto tovary a služby sú vyňaté z pôsobnosti zákona o VO najmä ak sa nedovoleným spojením zákazka na služby, alebo tovary obstará nižším limitom než samostatne.

Príklad: stavebné práce spolu s vnútorným vybavením, mobilné zariadenia na zber odpadov v rámci prác a pod.

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Predpokladaná hodnota zákazky

Najčastejší problém:

- keď výpočet PHZ nie je podložený žiadnym relevantným a aktuálnym dôkazom.

Príklad: k stavebným prácam sa často predkladá rozpočet zo žiadosti o NFP, ktorá bola vypracovaná dávno pred vyhlásením verejného obstarávania.

V uvedenom prípade je nevyhnutné predložiť napr. aktualizovaný rozpočet projektanta, resp. prieskum trhu s uplatnením pravidla troch ponúk.

Dodržiavanie princípov VO

Najčastejšie problémy:

- **nejednotné zaobchádzanie** s jednotlivými záujemcami/uchádzačmi – **pri hodnotení splnenia podmienok účasti/požiadaviek na predmet zákazky;**
Príklad: niektorí záujemcovia/uchádzači sú vyzvaní na vysvetlenie a iní v rovnakej veci nie sú vyzvaní.
- **nepresné a nejednoznačné určenie požiadaviek** týkajúcich sa podmienok účasti/ predmetu zákazky;
- **vylúčenie uchádzačov s mimoriadne nízkou ponukou** napriek tomu, že preukázali schopnosť zabezpečiť zákazku za uvedenú cenu;
- **vylúčenie záujemcov/uchádzačov** v prípadoch, keď je možné ošetriť túto skutočnosť zaslaním žiadosti o vysvetlenie.

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Archivácia VO

Najčastejší problém:

- **verejný obstarávateľ nemá zabezpečenú archiváciu predmetnej dokumentácie na dostatočne dlhý čas, resp. nemá k dispozícií originály dokumentov.**

Podmienky účasti v procese VO

Pochybenia nastanú ak:

- **podmienky účasti** nastavené verejným obstarávateľom **nesúvisia** s predmetom zákazky alebo sú nastavené tak, že ich verejný obstarávateľ resp. komisia nedokáže na základe predložených dokladov vyhodnotiť;
- verejný obstarávateľ vyžaduje **preukázania podmienok účasti** nad rámec zákona o VO;
- verejný obstarávateľ **nevyužíva inštitút vysvetlenia/doplňenia podmienok účasti**.

Podmienky účasti v procese VO

Pochybenia nastanú ak:

- sú podmienky účasti **nastavené diskriminačne**;
Príklad: keď verejný obstarávateľ pri stanovovaní podmienok účasti neberie do úvahy potenciálnych záujemcov/uchádzačov z iných krajín, nakoľko požaduje doklady, ktoré sú vydávané orgánmi SR, bez toho, aby umožnil predkladať ekvivalentné doklady z iných krajín.
- sú podmienky účasti **nedostatočné odôvodnené v oznámení o vyhlásení**. Dostatočným odôvodnením sa verejný obstarávateľ chráni sám pred neskorším napadnutím nastavených podmienok účasti, nakoľko už v oznámení o vyhlásení odôvodní ich použitie.

Osobné postavenie § 32

Najčastejšie problémy:

- podmienky na osobné postavenie v § 32 sú stanovené taxatívne, t. j. nie je možné zo strany verejného obstarávateľa tieto podmienky meniť, dopĺňať ani inak modifikovať.
- požadovanie dokladu podľa § 32 ods.2 písm. e) ZVO o oprávnení dodávať tovar, uskutočňovať stavebné práce alebo poskytovať službu, pokiaľ uchádzač svoje osobné postavenie preukazuje podľa § 152 ZVO, teda dokladom o zapísaní do zoznamu podnikateľov.

Ekonomické a finančné postavenie § 33

Najčastejšie problémy:

- požiadavka na výšku obratu za obdobie jedného hospodárskeho roku, ktorá presahuje dvojnásobok predpokladanej hodnoty zákazky vypočítanej na obdobie 12 mesiacov, ak je trvanie zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy dlhšie ako 12 mesiacov, alebo dvojnásobok predpokladanej hodnoty, ak je trvanie zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy rovnaké alebo kratšie ako 12 mesiacov.

Ekonomické a finančné postavenie § 33

Najčastejšie problémy:

- nevhodne zvolené doklady na preukázanie finančného a ekonomického postavenia, napr. požiadavka na predloženie súvahy alebo výkazu o majetku a záväzkoch za účelom preukázania požadovanej minimálnej výšky obratu;
- nakoľko zákon o účtovníctve nepoužíva a nedefinuje pojmy „obrat“ a „celkový obrat“ je potrebné už v oznámení o vyhlásení VO určiť, aký obrat za jednotlivé roky sa bude hodnotiť a na základe ktorých dokladov ho majú záujemcovia preukazovať.

Technická a odborná spôsobilosť § 34

Najčastejšie problémy:

Požiadavky v zmysle § 34 ods. 1 písm. a) resp. b) ZVO týkajúce technickej alebo odbornej spôsobilosti, ktorú možno preukázať zoznamom dodávok tovaru, poskytnutia služieb za predchádzajúce tri roky od vyhlásenia VO, resp. zoznamom stavebných prác uskutočnených za predchádzajúcich päť rokov od vyhlásenia VO.

Tieto požiadavky, bez ohľadu na predmet zákazky, sú neprimerané a obmedzujúce potenciálnych záujemcov vo voľnej hospodárskej súťaži.

Príklad: vyžadovanie referencie preukazujúcej realizáciu zákazky len na území SR, referencie s realizáciou projektu spolufinancovaného z fondov EÚ, vysokých hodnôt referencií vzhľadom na predpokladanú hodnotu zákazky, referencií z oblastí, ktoré nesúvisia s predmetom zákazky a pod.*

**Akceptovateľné je vyžadovanie hodnôt referencií maximálne do výšky predpokladanej hodnoty zákazky.*

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Technická a odborná spôsobilosť § 34

Najčastejšie problémy:

- požadovanie dodania určitého množstva tovarov, služieb, prác v každom z požadovaných rokov.

Príklad: jedna dodávka tovarov v každom roku od 2014 až 2016.

Podmienka účasti môže smerovať len na dodávku tovaru, služieb alebo stavebných prác „uskutočnených“ za požadované obdobie (napr.: tri dodávky tovarov spolu za 3 roky ku dňu vyhlásenia VO).

Technická a odborná spôsobilosť § 34

Najčastejšie problémy:

- požadovanie preukázania určitého počtu vlastných zamestnancov podľa § 34 ods. 1 ods. 1 písm. i);
- požadovanie, aby osoby zodpovedné za riadenie stavebných prác alebo poskytnutie služby v zmysle § 34 ods. 1 písm. g) boli zamestnancami záujemcu/uchádzača;
- vyžadovanie servisného strediska v určitom regióne (diskriminácia záujemcov/uchádzačov, ktorí by vedeli zabezpečiť rovnako kvalifikovaný servis z iných regiónov, resp. z iných krajín).

Technická a odborná spôsobilosť § 34

Najčastejšie problémy:

- požadovanie dokladov, ktorými sa preukazuje splnenie požiadaviek na predmet zákazky a nie technická alebo odborná spôsobilosť.

Príklad: základný technický opis v zmysle § 5 zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách.

Vyhodnotenie splnenia podmienok účasti

Najčastejšie problémy:

- vyhodnocovanie hodnoty referencie uchádzača v plnom rozsahu, aj keď z predloženého dokladu je zrejmé, že predmetnú zákazku realizoval v rámci skupiny uchádzačov, zatiaľ čo iný uchádzač v svojich referenciách uviedol vždy svoj podiel na realizácii referenčnej zákazky;
- vylúčenie uchádzača/záujemcu za údajné nesplnenie podmienky účasti, avšak predtým nebol predmetný uchádzač/záujemca požiadaný o vysvetlenie alebo doplnenie predložených dokladov.

Vyhodnotenie splnenia podmienok účasti

Najčastejšie problémy:

- vylúčenie uchádzača/záujemcu za údajné nesplnenie podmienky účasti, pričom tento nedostatok mal len formálny charakter a nemal vplyv na platnosť tohto dokladu.

Príklad: doklad nebol predložený ako originál, ale ako kópia, doklad bol predložený v inej forme ako určil verejný obstarávateľ/obstarávateľ avšak po obsahovej stránke spĺňal požadované náležitosti, na doklade chýbal odtlačok pečiatky, čo nespôsobuje neplatnosť dokladu, prípadne údaje, ktoré sa majú preukázať určeným dokladom sa dajú zistiť z iného dokladu, ktorý je súčasťou ponuky.

Súťažné podklady

Najčastejšie problémy:

- **informácie uvedené v súťažných podkladoch sa líšia od informácii uvedených v oznámení o vyhlásení VO resp. vo výzve na predkladanie ponúk (najmä pokiaľ ide o podmienky účasti);**
- **opis predmetu zákazky je zadaný zmatečne prípadne diskriminačne.**

Príklad: nesúlad neoceneného rozpočtu s projektovou dokumentáciou, uvádzania konkrétnych značiek, názvov výrobkov/materiálov, neuvádzanie výpočtovej techniky v benchmarkoch.

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

Najčastejšie problémy:

- používanie kritéria – lehota výstavby/dodania tovaru/poskytnutia služby

Ak sa neurčí dolná hranica tohto kritéria, uchádzač v rámci svojej ponuky môže deklarovať nereálnu dobu realizácie resp. dobu dodania/poskytnutia služby, ktorú verejný obstarávateľ aj napriek nereálnosti ponuky nedokáže vylúčiť. Problém tohto kritéria môže nastať aj v prípade omeškania úspešného uchádzača s plnením predmetu zákazky.

Uzavretie zmluvy

Najčastejšie problémy:

- nezverejnenie uzavretej zmluvy s úspešným uchádzačom v lehote do 3 mesiacov od jej podpísania (čím zmluva stráca platnosť), resp. zmluva sa začala realizovať pred jej účinnosťou (účinnosť zmluvy nastáva najskôr dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia);
- zmluva neobsahuje zmluvný záväzok vyplývajúci z použitého kritéria na hodnotenie ponúk.

Príklad: neobsahuje záväznú hodnotu a rozsah servisných služieb, ktoré boli jedným z kritérií hodnotenia ponúk.

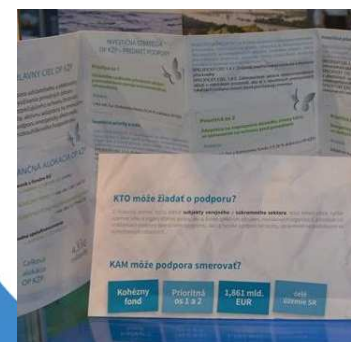
Zákazka podľa § 9 ods. 9 ZVO, § 117

Najčastejšie problémy:

- v rámci prieskumu trhu sú oslovení záujemcovia, ktorí nemajú oprávnenie vykonávať činnosť v rámci predmetu zákazky;
- nie sú oslovené minimálne tri subjekty v rámci prieskumu trhu;
- záujemcom nebol poskytnutý dostatočne dlhý čas na spracovanie a doručenie ponuky;
- opis uvedený v zmluve medzi verejným obstarávateľom a úspešným uchádzačom nie je totožný s opisom uvedeným vo výzve na predkladanie ponúk;
- vo výzve na predkladanie ponúk sa podrobný opis predmetu zákazky nenachádza.

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

d'akujem za pozornosť.

Ing. Marián Povolný

Odbor kontroly verejného obstarávania

Sekcia fondov EÚ

Slovenská agentúra životného prostredia

fondy@sazp.sk

www.sazp.sk

Workshop je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.